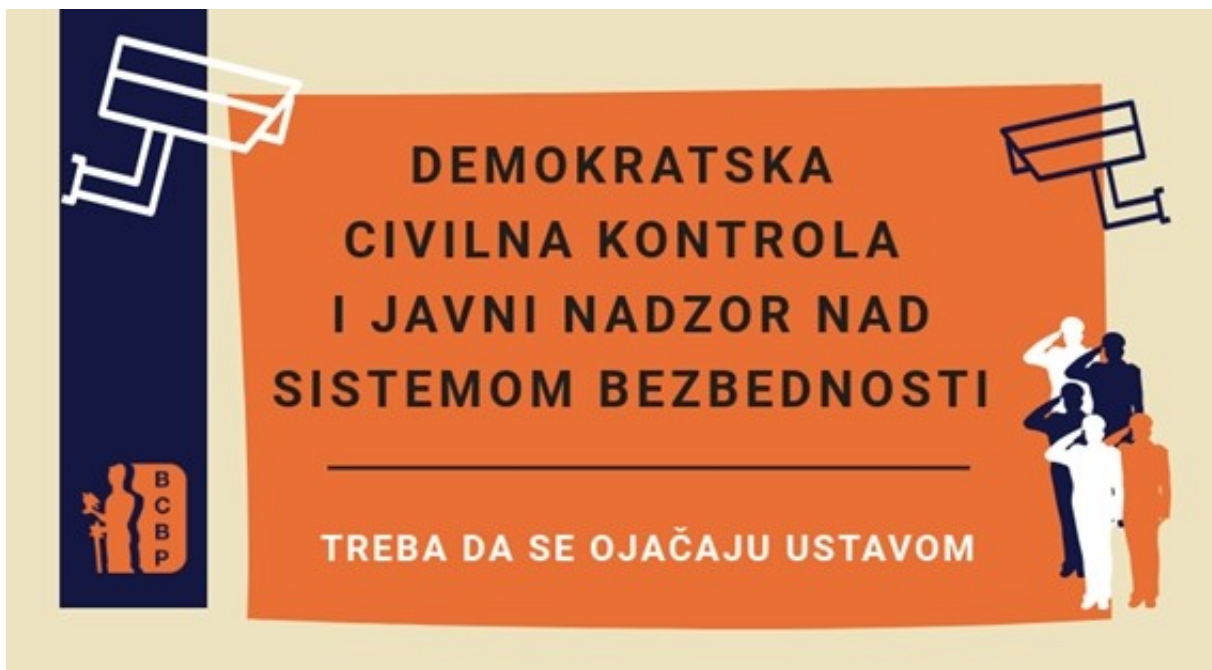

Demokratska civilna kontrola i javni nadzor nad sistemom bezbednosti treba da se ojačaju ustavom

Datum
jun. '18.
27.

Istraživačica BCBP Jelena Pejić u novom infografiku objašnjava šta piše u Ustavu Srbije o demokratskog civilnoj kontroli, zbog čega i kako treba unaprediti ustavne odredbe i ko su akteri demokratske civilne kontrole i javnog nadzora nad bezbednosnim organima u Srbiji.

1

Šta piše u Ustavu Srbije?

samo Vojska izričito podvrgnuta demokratskoj civilnoj kontroli

službe bezbednosti stavljene pod skupštinski nadzor

Narodna skupština

- odlučuje o ratu i miru
- odlučuje o upotrebi Vojske van granica
- proglašava vanredno stanje
- nadzire rad službi bezbednosti

Predsednik Republike

- komanduje Vojskom
- postavlja, unapređuje i razrešava oficire Vojske Srbije

Vlada

- usmerava i uskladuje rad organa državne uprave (u koje spadaju i organi bezbednosti)
- vrši nadzor nad njihovim radom

- čitav sistem nacionalne bezbednosti staviti pod demokratsku civilnu kontrolu i javni nadzor, a posebno:

- Vojsku Srbije
- policiju
- službe bezbednosti
- druge državne organe ovlašćene da primenjuju silu

- predvideti donošenje posebnog zakona o tome

- utvrditi obavezu **predsednika Republike** da jedanput godišnje obaveštava Narodnu skupštinu o primeni svojih komandnih ovlašćenja nad Vojskom

- utvrditi obavezu **Saveta za nacionalnu bezbednost** da jedanput godišnje izvesti Narodnu skupštinu o svom radu i o stanju sistema nacionalne bezbednosti

2

Kako unaprediti ustavne odredbe?

3

Zašto je važno da se uredi Ustavom?

- brana zloupotrebama monopola sile

- obavezuje na celovito zakonsko uređenje

- zahteva odgovornost vlasti i bezbednosnih organa prema građanima:

- za jemčenje njihove bezbednosti

- za trošenje budžetskih sredstava

4

Šta sve uređuju ustavi drugih zemalja?

demokratska civilna kontrola nad svim bezbednosnim organima

Južna Afrika

učesće parlamenta u izboru čelnika bezbednosnih službi

Hrvatska, Rumunija, Ukrajina

parlamentarni odbori za odbranu i bezbednost

Austrija, Nemačka, Južna Afrika, Grčka, Jermenija

posebna kontrolna i nadzorna tela za bezbednosne organe

Južna Afrika, Nemačka

predsednik republike odgovara parlamentu za bezbednost države

Čile, Turska

Nacionalni savet za odbranu/ bezbednost izveštava parlament

Rumunija

transparentan budžet za odbranu

Nemačka

5

Ko su akteri demokratske civilne kontrole i javnog nadzora nad bezbednosnim organima u Srbiji?

IZVRŠNA VLAST

- Vlada
- Ministarstvo odbrane
- Ministarstvo unutrašnjih poslova

PRAVOSUDE

- sudovi opšte nadležnosti
- sudovi posebne nadležnosti
- javno tužilaštvo

JAVNOST

- građani
- mediji
- organizacije civilnog društva

ZAKONODAVNA VLAST

- Narodna skupština
- Odbor za kontrolu službi bezbednosti
- Odbor za odbranu i unutrašnje poslove

NEZAVISNI DRŽAVNI ORGANI

- Zaštitnik građana
- Poverenik za informacije od javnog značaja
- Državna revizorska institucija
- Agencija za borbu protiv korupcije

